

De Raad van Morgen

Opleidingsprogramma gemeenteraad Montfoort
2026-2030

Van kandidaat tot raadslid – en dan?

Plotseling zit je aan tafel, met een stem in het lokale bestuur. Maar raadswork is geen bijbaan: het vraagt inzicht, tijd, betrokkenheid en uithoudingsvermogen. De agenda stroomt vol, de stukken stapelen zich op, inwoners kloppen aan en organisaties zoeken je op. En dat alles naast werk, gezin en andere verantwoordelijkheden.

Hoe blijf je dan koersvast? Hoe houd je overzicht in een woud van informatie, belangen en besluiten? Daarom investeren we in jou – als raadslid van morgen.

Een goed functionerende gemeenteraad begint bij goed toegeruste raads- en commissieleden. Het doel van dit opleidingsprogramma is dan ook het versterken van de inhoudelijke rol van raadsleden. De positie van de gemeenteraad wordt hiermee versterkt en het raadlidmaatschap wordt hiermee leuker en interessanter.

Concreet betekent dit:

- Voldoende kennis en vaardigheden
- Ruimte voor persoonlijke ontwikkeling
- Optimaal gebruik van de instrumenten voor raadsleden
- Naleven regels en omgangsvormen
- Integriteit
- Optimale besluitvorming
- Delen van kennis

Deze notitie beschrijft het opleidingsprogramma voor raadsperiode 2026–2030, inclusief het inwerkprogramma, met onder meer kennismakingssessies, integriteit en een eerste debattraining, maar ook het vaststellen van de gemeenschappelijke basis, de basis om als één raad te opereren. Daar waar mogelijk staan de gezamenlijke activiteiten ook open voor commissieleden.

Opleidingsprogramma

Zowel voor de raad als geheel, als voor individuele raads- en commissieleden, is het belangrijk om blijvend aandacht te houden voor ontwikkeling.

Om meer structuur en duidelijk te geven over de scholing en professionaliseringsbehoefte van raadsleden is dit plan onder te verdelen in twee delen:

1. Collectief, d.w.z. groepsgewijze professionalisering

De griffie biedt ieder jaar een (beperkt) collectieve aanbod van scholing- en professionaliseringsmogelijkheden voor raadsleden en commissieleden aan. De invulling van het aanbod geschiedt in overleg met het presidium.

2. Individueel, persoonlijke opleiding / reflectie en inspiratie

Collectief aanbod

1. Inwerkprogramma (na de verkiezingen)

Fase 1: Introductie (week 1–2 na installatie)

a) Welkomstbijeenkomst

Tijdens de welkomstbijeenkomst wordt kennis gemaakt met de voorzitter van de raad (burgemeester), griffier, gemeentesecretaris en de collega-raadsleden en wordt een korte toelichting gegeven op de rol van de raad, college en ambtelijke organisatie.

Hiernaast wordt het raadshandboek uitgereikt. Gemeente Montfoort heeft sinds 2024 een raadshandboek, waarin aandacht is voor het besluitvormingsproces en de instrumenten, maar ook diverse praktische zaken zijn hierin opgenomen.

b) Basistraining Gemeenteraad

De basistraining van de gemeenteraad is voor alle raadsleden, maar zeker voor de nieuwe raadsleden. Hier wordt ingegaan op de taken en bevoegdheden van de raad, de werkwijze van commissie- en raadsvergaderingen, integriteit en gedragscode en de rol van de griffie wordt toegelicht.

c) ICT en raadsinformatiesysteem

Er wordt een training gegeven in het gebruik van het raadsinformatiesysteem (IBabs).

Fase 2: Verdieping en koersbepaling (week 3–6)

d) Kennismaking met de organisatie

Op een informele wijze wordt er kennisgemaakt met de afdelingen en de beleidsadviseurs, zij geven een inkijk in hun werkzaamheden.

e) Werkbezoek aan gemeentelijke projecten (e1) en maatschappelijke organisaties (e2)

Diverse maatschappelijke organisaties worden uitgenodigd om zich voor te stellen. Voor de gemeentelijke projecten zullen we, afhankelijk van het weer, de fiets of de bus pakken.

f) Training ‘Politiek-bestuurlijke verhoudingen’

Aanvullend aan de basistraining gemeenteraad wordt tijdens deze training ingezoomd op samenwerking, zowel in- als extern, dus met college, ambtelijke organisatie als ook de rol van de raad in regionale samenwerkingsverbanden.

g) Debat- en vergadertechniek

Wil je met meer overtuiging spreken, sterker argumenteren en beter inspelen op je politieke tegenstanders? Dan is deze debattraining precies wat je nodig hebt! Of je nu nieuw bent in de politiek of al jaren meedraait: deze training geeft je nieuwe inzichten en vaardigheden die direct toepasbaar zijn in het politieke debat.

Deze training wordt desgewenst ook gegeven aan de voorzitters en plaatsvervangende voorzitters van de commissies en de raad.

h) Koersbepaling

De lokale democratie is gebaat bij een duidelijke koers en werkwijze van de raad. De raad bestaat uit diverse fracties, allen met een eigen identiteit en een eigen visie en ambities. Deze eigen identiteit is de basis van het politieke debat. De gemeenschappelijke basis is de basis om als één raad te opereren.

De visie op wat voor je raad je wilt zijn geeft inzicht in de Montfoortse lokale democratie, wat zijn onze normen en wat hebben we daar voor over. In een veilige, maar open setting, wordt gezamenlijk deze koers bepaald.

Fase 3: Praktijk en coaching (maand 2–6)

i) Begeleiding

Het is wenselijk om een nieuw raadslid te koppelen aan een mentor uit de raad. Hiernaast worden enkele intervisiebijeenkomsten met andere nieuwe raadsleden georganiseerd

j) Thema-avonden en verdiepingssessies

Thema's zoals financiën, ruimtelijke ordening, sociaal domein vragen om extra toelichting. Hiervoor worden speciale thema-avonden georganiseerd. Zo zal de accountant voor de behandeling van de eerste begroting uitleggen hoe zo'n begroting is opgebouwd en gelezen dient te worden. Waar mogelijk worden gastsprekers van buiten de gemeente uitgenodigd.

k) Evaluatie en bijstelling

Uiteraard is er de mogelijkheid tot aanvullende trainingen op maat. Tijdens de evaluatiemomenten wordt dit besproken.

2. Scholingsavond / inspiratie

Jaarlijks organiseert de griffie tenminste 2 momenten waarop scholing plaatsvindt. Deze scholing kan gericht zijn op het vergroten van kennis en/of het bijbrengen van vaardigheden.

3. Integriteit

l) Integriteit

In een tijd waarin het vertrouwen in de overheid onder druk staat, is integriteit belangrijker dan ooit. Als raadslid bent u het gezicht van de lokale democratie. Uw handelen, keuzes en voorbeeldfunctie hebben directe invloed op hoe inwoners de politiek ervaren.

Daarom organiseren wij jaarlijks een inspirerende en interactieve integriteitsbijeenkomst. Tijdens deze sessie gaan we samen in op actuele dilemma's, praktijkvoorbeelden en handvatten om integer en transparant te blijven opereren – ook onder druk.

4. Collectief georganiseerde werkbezoeken/oriëntaties raad 'de raad naar buiten' (in afstemming met de presidium of op verzoek van een fractie)

Als onderdeel van het opleidingsprogramma wordt minimaal 2 maal per jaar een werkbezoek georganiseerd. Deze werkbezoeken kunnen in de brede zin des woord worden ingezet. Ter ondersteuning van besluitvorming of gericht op het zichtbaar en benaderbaar zijn van de gemeenteraad. Deze activiteiten hebben altijd als functie de voltallige raad te ondersteunen bij de uitvoering van hun taak.

In de werkbezoeken worden fysieke en sociale elementen met elkaar gekoppeld. Ook ontmoeting met inwoners of organisatie kan daarbij plaatsvinden.

5. Informele ontmoetingen

De griffie verzorgt tezamen met de gemeentesecretaris tenminste 1 keer per jaar een moment (heidag of ander soort bijeenkomst) gericht op het bij elkaar brengen van organisatie, raad en college (informele ontmoeting).

Individueel aanbod

Individuele scholingsaanvragen worden apart beoordeeld. Als er meer verzoeken voor eenzelfde soort scholing zijn, dan wordt waar mogelijk deze scholing liever collectief aangeboden vanuit het oogpunt van kostenbesparing.

Burgerraadsleden komen niet in aanmerking voor vergoeding van individuele scholing.

- Persoonlijke opleiding / reflectie en inspiratie

Individuele scholing kan functiegericht zijn voor het raadlidmaatschap (benodigde vakkennis en vaardigheden verwerven en/of actueel houden) of loopbaangericht zijn (bijvoorbeeld ruimte geven voor reflectie of persoonlijke ontwikkeling).

- Geen partijpolitieke cursussen en opleidingen

Partijpolitieke cursussen en opleidingen vallen niet onder de verantwoordelijkheid van de griffie en vallen dus buiten dit opleidingsplan. Deze opleidingen/cursussen komen niet voor vergoeding op basis van dit scholingsplan in aanmerking.

Procedures en financiële randvoorwaarden

Vanzelfsprekend kunnen raadsleden gebruik maken van het collectieve scholingsaanbod vanuit de griffie. De kosten hiervan komen ten laste van de gemeenteraad.

Budget

Voor collectieve scholing is voor 2026 gereserveerd:

€ 10.000,- *Opleidings- en ontwikkelkosten*

Voor individuele scholing geldt:

Op grond van het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden vergoedt de gemeente scholing, zoals opleiding, cursussen en congressen, die direct te maken heeft met het ambt van raadslid-zijn. Deze vergoeding geldt niet voor kosten van partijpolitiek georiënteerde functionele scholing, dus scholing van een politieke partij. Het is niet zo dat scholing van een politieke partij niet vergoedt kan worden. Deze kan wel vergoedt worden als deze functionele scholing aanbindt. Alleen partijpolitiek georiënteerde scholing in het gedachtegoed van de partij wordt niet vergoedt. Scholingskosten zijn: cursus- en leselden, studiemateriaal, examen- en diplomakosten, alsmede reis- en verblijfkosten voor de opleiding.

Belangrijke data inwerkprogramma Gemeenteraad Montfoort – 2026

Na de verkiezingen	
18 maart '26	Fracties en inwoners zijn vanaf 20.00 uur welkom in .. om de uitslagenavond bij te wonen
23 maart '26	Afscheidsetentje oude raad, in ..
31 maart '26	De oude raad zal op 31 maart afscheid nemen.
1 april '26	Installatie nieuwe raad
Fase 1 inwerkprogramma	
2 april '26	Wasstraat (invullen formulieren, foto's, Ipad's etc.)
2 april '26	Welkomstbijeenkomst (a)
7 april '26	Basistraining (b) + ICT (c)
Fase 2 inwerkprogramma	
16 april '26	Kennismakingsbijeenkomst organisatie (d)
14 april '26	Fietsen langs de gemeentelijke projecten (e1)
14 april '26	Informatiemarkt raadsleden - VNG + Provincie Utrecht
21 april '26	Training Politiek-bestuurlijke Verhoudingen (f)
20 april '26	Kennismaking maatschappelijke organisaties (e2)
12 mei '26	Debat- en vergadertechniek (g)
11 mei '26	Koersbepaling (h)
Fase 3 inwerkprogramma	
8 juni '26	Thema-avond Sociale Domein (J1)
9 juni '26	Thema-avond Ruimte (J2)
15 juni '26	Thema-avond Financiën/bedrijfsvoering/ICT (J3)
16 juni '26	Thema-avond Integriteit (I)
29 juni '26	Intervisiebijeenkomst (i)
13 oktober '26	Evaluatie (k)

Jaarlijkse collectieve opleidingsactiviteiten	
Q1 + Q3	Scholingsavond
Q2	Integriteit
Q2 + Q4	De Raad naar Buiten
Q3	Informeel ontmoeting college-organisatie-raad